

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/171/2019
Identifikačné číslo spisu:	4113224333
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:4113224333.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Vieri Petrikovej a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobkyne B. G. Š., trvalým pobytom v U., L. XXX, zastúpenej KOTRUSZ - BENČÍK, s. r. o., so sídlom v Nitre, Štefánikova 57, IČO: 47 237 252, proti žalovanej G. I. R., podnikajúcej pod obchodným menom Q. Č., s miestom podnikania v D., L. U. X, B.: XX XXX XXX, zastúpenej bodnarlegal s. r. o., so sídlom v Košiciach, Žriedlová 3, IČO: 51 865 459, o náhradu škody 8.123,65 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 18C/61/2014, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/30/2018 zo dňa 07. februára 2019 takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaná má proti žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1.1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 20. októbra 2015, č. k. 18C/61/2014-116 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala náhrady škody v sume 8.123,65 eura s úrokom z omeškania vo výške 5,5 % ročne od 23.05.2013 do zaplatenia a náhrady trov konania (prvý výrok).

1.2. Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ustanoveniami § 415, § 420 ods. 1, § 444, § 445, § 446, § 11, § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu škody na zdraví, ktorá jej vznikla v dôsledku úrazu, ktorý utrpela dňa 11. decembra 2012 v prevádzke žalovanej (záložňa) na Š. F. XX v U. pošmyknutím sa na klzkej podlahe prevádzky. Nárok na náhradu škody pozostával z nároku na vyplatenie náhrady za bolesť vo výške 1.415,- eur, za sťaženie spoločenského uplatnenia 1.049,- eur, z náhrady ušlého príjmu vo výške 430,35 eur, z náhrady účelne vynaložených liečebných nákladov vo výške 229,30 eur a z náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 5.000,- eur. Žalobkyňa žalobu odôvodnila porušením všeobecnej prevenčnej povinnosti v zmysle § 415 a právnej povinnosti v zmysle ust. § 420 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka žalovanou a jej zamestnancami tým, že v čase úrazu nebola prevádzka udržiavaná v takom stave a neboli vykonané také opatrenia, aby sa zamedzilo vzniku škody na zdraví.

1.3. Súd prvej inštancie mal preukázané, že dňa 11. decembra 2012 došlo v prevádzke žalovanej ku škodovej udalosti, pri ktorej utrpela žalobkyňa ublíženie na zdraví. Pri skúmaní zodpovednosti žalovanej za škodu dospel k záveru, že žalovaná svoje prevenčné povinnosti v zmysle § 415 Obč. zákonníka splnila a porušenie inej zákonnej povinnosti preukázané nebolo. Za nepochybné mal, že došlo k predmetnej udalosti aj k zraneniu žalobkyne. V konaní však bolo potrebné posúdiť existenciu príčinnej súvislosti medzi vlastným konaním poškodenej a škodou, ktorej preukázanie by zakladalo liberačný dôvod na strane žalovanej a v konečnom dôsledku zbavenie sa zodpovednosti. V konaní nebolo preukázané, že na podlahe prevádzky sa nachádzala kašovitá vrstva snehu resp. súvisle roztopený sneh vo forme vody. Na fotografiách predložených žalobkyňou vidieť len odtlačky neočistených nôh prípadných zákazníkov. Tvrdenie žalobkyne, že na dlažbe sa nachádzala kašovitá vrstva snehu a roztopená voda nebolo preukázané ani z predloženého videozáznamu. Z videozáznamu bolo zrejmé, že po otvorení dverí predajne sa sneh nachádzal v strede ulice, chodník bol riadne udržiavaný s poukazom na § 5 bod 2 Všeobecne záväzného nariadenia Mesta Nitry. Nebolo tiež preukázané, že koberčeky, ktoré sa nachádzali po vstupe do predajne „lietali“ a neboli upevnené ako tvrdila žalobkyňa. Naopak, z videozáznamu jednoznačne vyplýva, že zákazník, ktorý vošiel do predajne pred žalobkyňou a ďalšia zákazníčka, ktorá vošla do predajne po páde žalobkyne, si očistili obuv na kobercoch; tieto síce boli posunuté o pár milimetrov, ale nie tak, aby si na nich nemohla žalobkyňa riadne očistiť obuv. Žalobkyňa si po vstupe do predajne neočistila obuv na kobercoch, ktoré počas jej chôdze ostali na svojom mieste, nešmýkali sa. Následne žalobkyňa vstúpila bez náznaku opatrnosti, bez spomalenia a bez toho, že by predvídala, že sa môže pošmyknúť (s poukazom na počasie a upozornenie pred dverami predajne), na podlahu z dlažby, na ktorej sa šmykla a spadla. Išlo o podlahu z lesklej dlažby, čo nepopierala ani žalovaná. Na dverách predajne bolo upozornenie „Pozor šmýka sa“, čo potvrdil i svedok - manžel žalobkyne. Keďže išlo o bežnú prevádzku, okresný súd mal za to, že nebolo možné vyžadovať zo strany zamestnancov žalovanej, aby podlaha bola úplne suchá a nenachádzal sa na nej žiadny odtlačok topánky. V konaní nebolo ani preukázané, že by zamestnanci žalovanej odmietli poskytnúť pomoc žalobkyňi. Ako prvý prišiel žalobkyňi pomôcť jej manžel, ktorý bol v čase jej pádu vonku, čo je zrejmé aj z videozáznamu. Zamestnanci žalovanej, ktorí boli vypočutí ako svedkovia uviedli, že žalobkyňi ponúkli stoličku, vodu a pýtali sa na možnosť privolania sanitky, avšak žalobkyňu na ošetrovanie odviezol jej manžel.

1.4. Okresný súd uzavrel, že žalobkyňa nedodržala potrebnú mieru opatrnosti s prihliadnutím na pomery v mieste úrazu (pred objektom na chodníku roztopený sneh, upozornenie na možnosť pošmyknutia sa), a teda konala v rozpore so všeobecnou prevenčnou povinnosťou ustanovenou v § 415 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), podľa ktorého každý je povinný si počínať tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, majetku, na prírode a životnom prostredí. Konštatoval, že popísané konanie žalobkyne, ktorým výlučne bola spôsobená škoda na jej zdraví, bolo konaním z nebanlivosti, v rozpore s § 415 OZ. Nárok žalobkyne nebol dôvodný, lebo nebolo preukázané, že by žalovaná zanedbala svoje povinnosti a dopustila sa konania zakladajúceho jej zodpovednosť za škodu na zdraví žalobkyne a z nej vyplývajúcich a uplatnených nárokov.

1.5. Rozhodnutie o náhrade trov konania si okresný súd vyhradil na osobitné rozhodnutie po právoplatnosti rozsudku vo veci samej, v lehote do 30 dní (§ 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej aj „OSP“).

2.1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 07. februára 2019 č. k. 7Co/30/2018-166 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (I. výrok), uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 18C/61/2014-130 zo dňa 18.11.2015 zrušil (II. výrok) a žalovanej priznal voči žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške (III. výrok).

2.2. V odôvodnení na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd dodal, že v zmysle súdnej praxe použitie ust. § 415 Obč. zákonníka (generálna prevencia) prichádza do úvahy v prípadoch, ak tu nie je konkrétna právna úprava, vzťahujúca sa na konanie, ktorého protiprávnosť sa posudzuje (v prejednávanej veci neexistuje právny predpis, ktorý by určoval povinnosti žalovanej a jej zamestnancov v súvislosti s udržiavaním priestorov v predajni). Pokiaľ žalobkyňa namietala nedodržanie § 5 ods. 2 Všeobecne záväzného nariadenia Mesta Nitry č. 8/1998 o prevádzkovom poriadku pešej zóny v spojení so zákonom č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách, odvolací súd dodal, že tvrdenie žalobkyne o nesplnení povinnosti žalovanou ako užívateľkou nehnuteľnosti (prevádzky záložne) vykonávať zimmú

údržbu na komunikácii v šírke min. 2 m od príľahlej nehnuteľnosti (odhrnutie chodníka pred vstupom do predajne) nebolo v konaní preukázané, pretože videozáznam toto tvrdenie nepreukazuje a ku škodovej udalosti neprišlo pred prevádzkou, ale v priestoroch prevádzky.

2.3. K námietkam žalobkyne ako odvolateľky týkajúcim sa nedostatočného odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku, nesúhlasu s tvrdením súdu prvej inštancie, že pri vstupe do predajne si neočistila obuv na kobercoch, že tieto zostali na svojom mieste a nešmýkali sa a že vstúpila na dlažbu bez náznaku opatrnosti, hoci mala predvídať, že sa môže šmýkať, odvolací súd po oboznámení sa s videozáznamom, ktorý je jediným objektívnym dôkazom preukazujúcim priebeh škodovej udalosti v danej veci, dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, že žalobkyňa pri vstupe do predajne nevenovala dostatočnú pozornosť daným okolnostiam. Vo výpovedi potvrdila, že oznam na dverách „Pozor šmýka sa“ si nevšimla. Z videozáznamu vyplýva, že žalobkyňa vstúpila do predajne bez toho, aby spomalila, na čistiacom koberci si neočistila obuv, prešla po koberci a keď vstúpila na dlažbu, šmykla sa, spadla a utrpela úraz. Žalobkyňa síce mala obuté čižmy s nízkou podrážkou, ale to ešte nevylučuje, že na nich nemala zvyšky snehu, ktorý pri kontakte s hladkou dlažbou mohol spôsobiť jej pošmyknutie sa. Tvrdenie žalobkyne, že sa pošmykla preto, že podlaha bola znečistená vrstvou kašovitého snehu nebolo preukázané a zvyšky mokrych stôp obuvi po predchádzajúcich zákazníkoch na podlahe neboli neprimerané bežnej prevádzke predajne v zimnom období. Ani tvrdenie žalobkyne, že príčinou jej pádu bolo aj to, že koberce pri vstupe do predajne neboli pevne pripevnené, ale sa šmýkali a že neboli suché tiež nebolo preukázané. Koberce, ktoré boli v predajni, sú bežne používané a na tento účel určené pre čistiace zóny pri vstupných dverách, vybavené protišmykovou úpravou. Zo záznamu nevyplyva, že by sa koberec, po ktorom žalobkyňa prešla, pošmykol a v dôsledku toho spadla. Je evidentné, že sa pošmykla až keď stupila na dlažbu (mimo koberca). Zo záznamu je zrejmé aj to, že zákazník ktorý vošiel do predajne pred ňou ani zákazník, ktorá prišla po nej, sa na dlažbe nešmýkali. Vstupe a pohybu v predajni venovali zvýšenú opatrnosť, na rozdiel od žalobkyne, ktorá nevenovala náležitú pozornosť danej situácii, hoci má tiež prevenčnú povinnosť v zmysle ust. § 415 OZ.

2.4. Podľa názoru odvolacieho súdu žalovaná urobila objektívne možné opatrenia na predchádzanie vzniku škody umiestnením oznamu na dverách a zabezpečením čistiacich kobercov pri vstupe do predajne, ako aj udrжанím čistoty podlahy v predajni zodpovedajúcej pomerom v danom momente (zimné obdobie, topiaci sa sneh vonku), preto jej nemožno vytýkať porušenie povinnosti vyplývajúcej z ust. § 415 Občianskeho zákonníka. Prevenčná povinnosť totiž neznamená, že ide o povinnosť absolútnu, ktorá za každej situácie zabezpečí, že k žiadnej škode nepríde. V zmysle ust. § 415 OZ každý je povinný zachovávať taký stupeň pozornosti, ktorý možno od neho vzhľadom ku konkrétnej situácii rozumne požadovať a ktorý je objektívne spôsobilý zabrániť alebo čo najviac obmedziť riziko vzniku škody na živote, zdraví alebo majetku. Uvedené ustanovenie ale neukladá povinnosť predvídať každý v budúcnosti možný vznik škody. Ak niekto nekoná so všeobecne určenou právnou povinnosťou, chová sa protiprávne a postihuje ho za to občianskoprávna zodpovednosť za škodu (§ 420, § 421). Všeobecná zodpovednosť za škodu podľa ust. § 420 Obč. zákonníka je založená na súčasnom splnení štyroch podmienok - porušenie právnej povinnosti, vznik škody, vzťah príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti a škodou a zavinenie. Porušenie právnej povinnosti znamená rozpor medzi tým, ako fyzická či právnická osoba skutočne konala alebo opomenula konať a tým, ako konať mala, aby splnila svoje povinnosti. Nedodržanie všeobecnej prevenčnej povinnosti je tiež porušením právnej povinnosti v zmysle ust. § 420 ods. 1 OZ; je teda jedným zo základných predpokladov zodpovednosti za škodu.

2.5. Z vyššie uvedeného podľa odvolacieho súdu vyplýva, že žalobkyňa nepreukázala existenciu protiprávneho konania žalovanej. Podmienky vzniku zodpovednosti za škodu podľa § 420 Obč. zákonníka sú kumulatívne, čo znamená, že v prípade nesplnenia čo i len jednej z nich nie je daná táto zodpovednosť. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je opodstatnené, lebo smeruje proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktoré spočíva na správnom závere, že nie sú splnené podmienky zodpovednosti žalovanej za žalobkyňou uplatnenú škodu. Odvolací súd svoje rozhodnutie oprel o judikatúru týkajúcu sa všeobecnej prevenčnej povinnosti podľa § 415 OZ (rozsudky NS ČR sp. zn. 25Cdo/1369/2006, sp. zn. 25Cdo/618/2001, sp. zn. 33Cdo/932/2004, sp. zn. 25Cdo/1427/2001, 25Cdo/2308/2005, ako aj rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 3Cdo/133/2007, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/423/2015 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/366/2017).

2.6. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a v odvolacom konaní úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu

trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

3.1. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, v ktorom žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

3.2. Prípustnosť dovolania odôvodnila poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP argumentujúc, že nesprávnym procesným postupom súdu jej bolo znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a tým, že „rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená“.

3.3. V dovolaní vzhľadom na vyvodzovanú prípustnosť z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP dovolateľka uviedla, že dovolací súd sa zákonným spôsobom nevysporiadal s dôvodmi odvolania podaného proti rozsudku súdu prvej inštancie a nezjednal nápravu v nesprávnom procesnom postupe súdu prvej inštancie, ktorý v rozsudku nedostatočným a nesprávnym spôsobom vyhodnotil dokazovanie vo veci. Procesný postup súdu prvého stupňa dovolací súd hodnotil tendenčne, jednostranne, účelovo ich zbagatelizoval a bez právneho základu odmietol všetky dôkazné prostriedky. Nedôvodným odmietnutím kompletného dôkazného prostriedku predloženého žalobkyňou dovolací súd nezákonne poprel podstatu a zámer podanej žaloby k meritu veci. Mala za to, že procesné pochybenie odvolacieho súdu spočívalo v nevyzvaní strán k vyjadreniu sa k spochybnenej dôveryhodnosti dôkazov a taktiež zopakovaniu dokazovania, čím sa jeho rozhodnutie stalo arbitrárne.

3.4. V súvislosti s prípustnosťou dovolania vyvodzovanou z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolateľka uviedla, že právna otázka doposiaľ dovolacím súdom neriešená spočíva vo vymedzení rozsahu prevenčnej povinnosti prevádzkovateľa prevádzky a jej návštevníka v prípade súbehu ich prevenčnej povinnosti. V zmysle argumentácie dovolateľky rozsah prevenčnej povinnosti žalovanej musí byť bezpochyby širší, než len spočívajúci v uvedení oznamu na dverách prevádzky a položení rohoží pri dverách. Navyše prevenčnou povinnosťou musí byť zabezpečená ochrana zdravia a majetku návštevníkov prevádzky v prípade, ak sa správajú obvyklým spôsobom.

4.1. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za vecne a právne správne, nespočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci a neporušujúce právo dovolateľky na spravodlivý proces. Žiadala, aby dovolací súd dovolanie odmietol, eventuálne zamietol a priznal jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Dovolateľka vo svojom vyjadrení zotrvala na námietkach uvedených v dovolaní.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ event. „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo dovolaním napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky odvolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania. Bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 b/ CSP), avšak nie je dôvodné.

7. Z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

8. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na

neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (pozri rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

9. Pokiaľ žalobkyňa v dovolaní namietala, že súdy nevysvetlili dôsledky, prípadne účinky alebo vecné súvislosti niektorých skutočností, z hľadiska obsahového (§ 124 CSP) ide o námietku nedostatočného odôvodnenia, prípadne nepreskúmateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia.

10. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka de facto namietala aj nesprávne vyvedené skutkové závery vyplývajúce z nedostatočne vykonaného dokazovania, spočívajúce v nevysoviadaní sa odvolacím súdom zákonným spôsobom s dôvodmi odvolania podaného proti rozsudku súdu prvej inštalácie. Odvolaciemu súdu tiež vytkla nezjednanie nápravy nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštalácie spočívajúcom vo vyhodnotení dôkazov nedostatočným a nesprávnym spôsobom aj to, že procesný postup okresného súdu hodnotil tendenčne a jednostranne, keď účelovo zbagatelizoval a bez právneho základu odmietol všetky dôkazné prostriedky. Nedôvodným odmietnutím kompletného dôkazného prostriedku predloženého žalobkyňou odvolací súd podľa dovolateľky nezákonne poprel podstatu a zámer podanej žaloby k meritu veci. Za procesné pochybenie odvolacieho súdu označila nevyzvanie strán na vyjadrenie k spochybnenej dôveryhodnosti dôkazov a zopakovaniu dokazovania, čím sa jeho rozhodnutie stalo arbitrárne.

11. V súvislosti s týmito dovolacími námietkami dovolací súd poukazuje na to, že právomoc konať o veci, ktorej sa žaloba týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečiť dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Dokazovanie je časťou občianskeho sporového konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vyplývajúca z čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku, normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamena, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (v podrobnostiach pozri Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729).

12. K dovolateľkou vytýkaným nedostatkom v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie najvyšší súd pripomína, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (pozri rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017). Na druhej strane Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz

vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09). Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 CSP), a to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmú byť neprimerané (IV. ÚS 468/2018).

13.1. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil v postupe súdov nižších inštancií pochybenia alebo vady pri vykonávaní dôkazov ani pri ich hodnotení predstavujúce porušenie práva žalobkyne na spravodlivé súdne konanie. Okresný súd vykonal všetky dôkazy, relevantné pre riadne zistenie skutkového stavu. Celý priebeh škodového deja, od okamihu vstupu žalobkyne do prevádzky žalovanej až do jej pádu, je zaznamenaný na videozázname, podlaha zašpinená od odtlačkov obuvi zákazníkov predajne (bez žalobkyňou tvrdenej kašovitej vrstvy snehu alebo z neho roztopenej vody) je zachytená aj na fotografiách zhotovených manželom žalobkyne. Vykonanie týchto dôkazov je aj podľa dovolacieho súdu (ktorý je viazaný v zmysle § 442 CSP skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd), v spojení so svedeckými výpoveďami manžela žalobkyne B. B. Š. (ktorý priebeh škodového deja čakajúc žalobkyňu vonku na ulici nevidel) a zamestnancov žalovanej, postačujúce pre skutkové závery, ku ktorým dospeli okresný aj krajský súd. Všetky vykonané dôkazy súdy v základnom konaní vyhodnotili v súlade s § 191 CSP každý jednotlivo aj všetky vo vzájomnej súvislosti. Dovolací súd v hodnotení dôkazov súdmi nižších stupňov nezistil pochybenia, ktoré by bol v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Iba taká skutočnosť by totiž zakladala odňatie spravodlivosti. Rovnako dovolací súd nezistil nijaké pochybenie súdov nižších inštancií spočívajúce v nevykonaní navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, pretože skutkový stav bol z vykonaných dôkazov ustálený správne.

13.2. Dovolateľka namietala, že procesné pochybenie dovolacieho súdu spočívalo v nevyzvaní strán k vyjadreniu sa k spochybnenej dôveryhodnosti dôkazov a taktiež zopakovaniu dokazovania, čím sa jeho rozhodnutie stalo arbitrárne. Dovolací súd uvádza, že rozhodnutím dovolacieho súdu nedošlo k zmene rozsudku súdu prvej inštancie, a preto odvolaciemu súdu nevyplývala povinnosť v zmysle § 382 CSP vyzvať strany konania na vyjadrenie sa k možnému použitiu ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorý pri doterajšom rozhodovaní nebol použitý, nakoľko v prejednávanom spore sa nejednalo o takúto procesnú situáciu. Odvolací súd sa totiž pri rozhodovaní obmedzil iba na oboznámenie sa s obsahom spisu.

14. Prvostupňové a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné zdôrazniť, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka (strany sporu) na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

15. V kontexte požiadaviek riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd dovolací súd zdôrazňuje, že ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (napr. rozhodnutia vo veciach Ruiz Torija proti Španielsku, Hiro Balani proti Španielsku, Georgiadis proti Grécku, Higgins proti Francúzsku). Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka

na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Ani súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

16. Obsah spisu vedeného v preskúmvanej veci v ničom neopodstatňuje tvrdenie žalobkyne, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie, nemožno považovať za neodôvodnený. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu náležitosti v zmysle § 393 CSP.

17. Pretože konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľkou namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ CSP dovolací súd pristúpil k posúdeniu jej dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

18. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

19. V zmysle zákonných ustanovení dovolací súd môže len konštatovať, že výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky. K uvedenému dovolací súd poznamenáva, že otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

20. Dovolanie podané z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci dovolateľka odôvodnila tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP).

21. Dovolateľka definovala za otázku zásadného právneho významu „vymedzenie rozsahu prevenčnej povinnosti prevádzkovateľa prevádzky a jej návštevníka v prípade súbehu ich prevenčných povinností“.

22. V súvislosti s touto právnou otázkou dovolací súd uvádza, že v prejednávacom spore nebolo rozhodujúcim zodpovedanie resp. posúdenie rozsahu prevenčnej povinnosti tej-ktorej sporovej strany. Otázkou zásadného právneho významu, nevyhnutnou pre rozhodnutie vo veci samej, bolo posúdenie existencie zodpovednosti žalovanej za škodu v zmysle ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka. Táto právna norma pre vznik zodpovednosti za škodu predpokladá kumulatívne splnenie štyroch podmienok - porušenie právnej povinnosti, vznik škody, vzťah príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti a škodou a zavinenie. Porušenie právnej povinnosti znamená rozpor medzi tým, ako fyzická či právnická osoba skutočne konala alebo opomenula konať, a tým, ako konať mala, aby splnila svoje povinnosti. Nedodržanie všeobecnej prevenčnej povinnosti zakotvenej v § 415 OZ je tiež porušením právnej povinnosti v zmysle ust. § 420 ods. 1 Obč. zákonníka; je teda jedným zo základných predpokladov

zodpovednosti za škodu. V zmysle rozhodnutia odvolacieho súdu žalovaná urobila objektívne možné opatrenia na predchádzanie vzniku škody umiestnením oznamu na dverách a zabezpečením čistiach kobercov pri vstupe do predajne ako aj udržaním čistoty podlahy v predajni zodpovedajúcej pomerom v danom momente (zimné obdobie, topiaci sa sneh vonku), preto jej nebolo možné vytýkať porušenie povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka. Prevenčná povinnosť totiž neznamená, že ide o povinnosť absolútnu, ktorá za každej situácie zabezpečí, že k žiadnej škode nepríde. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že vzhľadom na nepreukázanie vzniku zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka u žalovanej (ktorá podľa záverov nižších súdov neporušila právnu povinnosť - prevenčnú povinnosť podľa § 415 OZ ako tvrdila žalobkyňa), nie je v danom prípade relevantné a potrebné posudzovať rozsah prevenčnej povinnosti medzi žalobkyňou a žalovanou. Otázkou, ktorá mala v prejednávacom spore pre rozhodnutie zásadný právny význam, bola otázka posúdenia vzniku zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 CSP na strane žalovanej, nie otázka súbehu prevenčných povinností žalobkyne a žalovanej (ktorú otázku súdy v základnom konaní ani neriešili).

23. Vzhľadom na neopodstatnenosť námietok dovolateľky, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ CSP a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne je v tejto časti prípustné podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, avšak nie je dôvodné. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie dovolateľky uplatnené podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ zamietol podľa § 448 CSP.

24. Žalovaná bola v dovolacom konaní úspešná, preto jej dovolací súd podľa ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal voči žalobkyňi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.